

Utlåtande

Detaljplan för del av Vången 1:80 mfl

Bäckefors
Bengtsfors kommun
Västra Götalands län

Dnr: KSN 2019-000912

Detaljplanen

Syftet med planförslaget är att möjliggöra en omlastningsterminal för virke inom planområdet samt upplag och möjlighet för lagring av aska. Detaljplanen ska även säkerställa dagvattenhantering för att skydda områdets grundvatten- och dricksvattentäkt från lakvatten från timmer och lagrad aska.

Ärende

Detaljplanen har varit tillgänglig för samråd under maj-juni 2021 enligt beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-05-18. Under hösten 2021 justerades planhandlingar och vissa utredningar uppdaterades för att sedan föra planen vidare till granskning. Detaljplanen har varit tillgänglig för granskning under tiden perioden 13 december – 24 januari 2022 enligt beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-12-08.

Detaljplanen har skickats ut till berörda myndigheter och sakägare. Under granskningstiden har detaljplanen funnits tillgänglig i kommunhuset i Bengtsfors, i Bäckefors bibliotek samt på kommunens hemsida. Sammantaget inkom 15 yttrande varav 7 från privatpersoner.

Synpunkterna har sammanfattats i detta dokument, för att ge en överskådlig och lättillgänglig text.

Följande har inkommit med yttrande:

STATLIGA MYNDIGHETER

Länsstyrelsen i Västra Götalands län	med synpunkter
Statens geologiska institut	med synpunkter
Statens geologiska undersökning	med synpunkter
Trafikverket	med synpunkter
Lantmäteriet	med synpunkter

KOMMUNALA NÄMNDER, FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG

Dalslands miljö- och energikontor	med synpunkter
Dals-Eds kommun	inga synpunkter
Melleruds kommun	inga synpunkter

MARKÄGARE, FÖRENINGAR, BOENDE MED FLERA

Fastighetsägare, Vättungen 1:47	med synpunkter
Fastighetsägare, Vättungen 1:403	med synpunkter
Fastighetsägare, Vången 1:23 och 1:41	med synpunkter

Fastighetsägare, Vången 1:59 (ej sakägare)	med synpunkter
Fastighetsägare, Vången 1:69 (ej sakägare)	med synpunkter
Fastighetsägare, Vången 1:70 (ej sakägare)	med synpunkter
Fastighetsägare, Galthögen 1:12 (ej sakägare)	med synpunkter

STATLIGA MYNDIGHETER

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen framför bland annat följande synpunkter. Sedan samrådsskedet har kommun bearbetat planförslaget och många av de framförda synpunkterna är lösta. Dock bedömer Länsstyrelsen att det kan finnas risk att miljökvalitetsnormerna (MKN) för vatten inte följs vilket behöver åtgärdas innan planförslaget antas. Ett antal frågor kvarstår fortfarande, se punkter nedan, för att prövningsgrunderna inte ska aktualiseras.

MKN

Redovisa hur högt marktryck bentonitmattan är dimensionerad att tåla. I nuläget framgår det inte av planhandlingarna.

Utveckla resonemanget kring risken att dagvattnet skadar grundvattnet vid bräddning av dagvattenanläggningen (våtdamm och oljeavskiljare).

Utreda hur stor ökning av föroreningshalterna det kommer bli i Kallebäck. Kallebäck kan inom kort bli en egen vattenförekomst, det är därför viktigt att utsläpp från planområdet inte äventyrar uppnåendet av MKN för Kallebäck.

Komplettera miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) med hur släckrester och utsläpp från olyckor ska omhändertas samt en åtgärdsplan.

Buller

Bullerutredningen visar att maximala ljudnivåer kan överskridas nattetid vid fastigheten Vättungen 1:403 om skärmande vedvältor inte anläggs. I plankartan finns det inte reserverade områden för att anlägga bullervallar men heller inget som hindrar det. Av det som framgår av illustrationsplanen kan Länsstyrelsen dock inte se att det finns tillräckligt med utrymme inom planområdet för att lägga fyllnadsmassor på så sätt att de kan bilda bullerskydd. Största delen av verksamheten kan klaras utan bullerskydd och därmed anser Länsstyrelsen att bullerfrågan får lösas i kommande prövning enligt miljöbalken.

Dagvatten

Länsstyrelsen anser att det är positivt att provtagningsprogram för dagvattenanläggning planeras. Programmet bör innehålla provtagningar i Kallebäck och Länsstyrelsen förutsätter att det då ingår provtagning uppströms och nedströms innan markarbeten påbörjas för att erhålla referensvärden.

Geoteknik

Kommunen har i tillräcklig utsträckning hanterat tidigare synpunkter kopplat till stabilitet förutsatt att presenterade beräkningsresultat är relevanta. Se SGI:s yttrande, daterat 2021-12-21.

Fågelinventering

Länsstyrelsen noterar att inventeringen i fält genomfördes under vinterhalvåret, vilket vanligtvis inte är lämpligt. Dock med tanke på områdets karaktär av kalhygge, så är det i detta fall en rimlig bedömning i senaste PM:et att området idag inte har stora värden för de noterade fåglarnas olika behov av miljöer.

Länsstyrelsen vill skicka med till kommunen att en avverkning som ska leda till annan användning än fortsatt skogsbruk eller lantbruk, bör inventeras innan avverkningen sker, då värdena är intakta och ostörda.

Elfiske

Äldre elfisken tyder på att Kallebäck har ett bra bestånd av öring. Även Valboåns övre delar har ett värdefullt öringsbestånd. Det är viktigt att hänsyn tas till fiskbeståndet.

Vattenverksamhet

Avledning av grundvatten via pumpgröpar vid anläggande av dagvattenanordningen är en vattenverksamhet som är tillståndspliktigt. Tillstånd eller anmälan behövs dock inte om det är uppenbart att varken enskilda eller allmänna intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena (11 kap. 12 § MB). Länsstyrelsen påpekar att det är verksamhetsutövaren som ansvarar för att göra den bedömningen.

Den fördjupning av befintligt vattenförande dike som omnämns i handlingarna omfattas också av definitionerna av vattenverksamhet och kan vara tillstånds- eller anmälningspliktigt. Omfattas dikesfördjupningen av definitionerna för markavvattning är det alltid tillståndspliktigt och 11 kap. 12 § MB kan därmed inte tillämpas. Enligt 11 kap. 2 § MB är en åtgärd som utförs för att avvattna mark, eller som utförs för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighetslämplighet för något visst ändamål att betrakta som markavvattning.

Kommentar:

Bentonitduken har inte någon maxtryck begränsning, ju högre tryck desto bättre tätningsförmåga har materialet. I detta fall är det viktigt att terminalens grundläggning blir korrekt utförd för att bentonitduken ska fungera optimalt.

Vid större skyfall finns en bräddning i slutet på dammen som går förbi brunn med oljeavskiljningsfunktion till efterföljande dike. Då brunnen med oljeavskiljningsfunktion har till uppgift att fungera som extra säkerhet vid olycka eller spill i direkt anslutning till dammen och inte behövs för den normala reningen, gör inte denna bräddning att reningen minskar. Dock ska tilläggas att vid rening av skyfall så är alla system hårt belastade och reningen är därmed nedsatt, de största föroreningsmängderna kommer dock ut i början av skyfallet innan systemet är fullt belastad. Vid skyfall kan även kapaciteten i trumman som ligger mellan delområde 5 och dammen överstigas. För att hantera detta har diket innan trumman breddats kraftigt så att detta inte ska innebära att vatten backar upp genom trumman under järnvägen inom planområdet. Den totala dagvattenvolymen för hela planområdet som genereras vid ett skyfall (100 års regn) beräknas till 4321 m³. Planområdet har dock en större fördröjningskapacitet på 5484 m³ och detta begränsar risker för skador nedströms vid dessa kraftiga regn. Efter granskningen har de växtbeklädda dikena definierats vilket gör att reningen blir mer effektiv. Reningsanläggningarna minskar samtliga beräknade föroreningar och håller även dessa under respektive riktvärde. Därmed bedöms det inte finnas någon risk att påverka grundvattenförekomsten eller överskrida eventuellt kommande miljö kvalitetsnorm (MKN) för Kallebäck med planerad anläggning.

MKBn har uppdaterats med rekommenderade åtgärder och en av dessa är att en åtgärdsplan för hur släckvatten och utsläpp från olyckor ska hanteras. Att ta fram en åtgärdsplan ingår inte i planprocessen utan kommer att tas fram i ett senare skede i samråd med räddningstjänsten.

Samsyn finns kring kemisk provtagning av grundvatten i området för att erhålla referensvärden och att dessa provtagningar ska ske innan några markarbeten inleds. MKBn är uppdaterad med detta resonemang

Beräkningsvärdena för geoteknik är genomgångna och bedöms relevanta.

När en mer grundläggande analys av grundvattennivå för den södra delen samt när järnväg, väg och port är detaljprojekterad görs en ny bedömning för att komma fram till om det finns behov av att ansöka om tillstånd eller anmälan av vattenverksamhet.

Statens geologiska undersökning

SGU framför följande synpunkter i sitt yttrande. Eventuell risk för påverkan av grundvatten ska undvikas. SGU bedömer att nivån på utförda utredningar rörande geoteknik, grundvatten och riskbedömning är god. SGU rekommenderar vidare undersökningar som följer upp indikationer på föroreningar som påvisats och att dessa saneras i samband med att terminalen anläggs.

SGU rekommenderar att skadade/torra grundvattenrör ersätts med lämpligt antal nya rör. Dessa ska placeras och lämpligt filterdjup väljas så att det underlättar avgränsning och vidare undersökning av påvisade föroreningar. Rören ska även kunna användas av framtida kontrollprogram kopplat till drift av nytt virkesupplag kan ske (placering nedströms).

Behov av förebyggande åtgärder, kontroll och tillsyn är kopplat till den verksamhet och de material som kan komma att hanteras på platsen. Förslagen teknisk lösning som skydd mot infiltration av oönskade ämnen bedöms som lämplig. Vid lämplig utformning av verksamhetens rutiner, kontrollprogram och tillsyn av detta bedömer SGU att planerade säkerhetsåtgärder bör kunna ge ett gott skydd mot eventuella nya föroreningar från virkesterminalen och att dessa i förekommande fall kan saneras inom verksamheten på ett fullgott sätt.

Kommentar:

Skrotbilen kommer att flyttas vid anläggandet. Vid anläggandet kommer även en uppföljning av föroreningarna att göras samt en sanering av ursprunget till ftalaterna i grundvattnet. Vissa grundvattenrör försvinner vid anläggandet av terminalen men nya grundvattenrör kommer att installeras för att säkerställa framtida kontrollprogram kopplat till anläggningens drift.

Statens geologiska institut

SIG framför synpunkter kring vissa beräkningsvärden i den geotekniska utredningen men har ur geoteknisk säkerhetssynvinkel inga kommentarer till planförslaget förutsatt att presenterade beräkningsresultat är relevanta.

Kommentar:

Beräkningsvärdena är genomgångna och bedöms relevanta.

Trafikverket

Trafikverket yttrade sig i samrådsskedet och framförde då en synpunkt angående plankorsningen mellan enskild väg och järnvägsanläggningen. Synpunkten är hanterad och kvarstår ej längre. Trafikverket framför i granskningsskedet att det på illustrationskartan finns en illustrerad vall mot den privata fastigheten Vången 1:23 vid växelläget, vällen är inritad på Trafikverkets fastighet. Ska en vall anläggas ska den vara placerad utanför Trafikverkets fastighet.

Kommentar:

Vällen har inte haft någon direkt funktion för planförslaget och har därför tagits bort från illustrationskartan.

Lantmäteriet

Lantmäteriet framför följande synpunkter. Lantmäteriet anser att ny anslutningsväg till Vättungen 1:403 tydligare behöver beskrivas i planbeskrivningen. Det som behöver framgå är om vägen byggs särskilt för 1:403 eller om utfarten även ska användas för verksamheten inom planområdet. Lantmäteriet påpekar att den fastighetsrättsliga beskrivningen behöver förtydligas kring utfartsfrågan för berörda fastigheter. Även illustrationer som visar anslutning till Vättungen 1:403 samt uppställningsplats behöver förtydligas.

Lantmäteriet menar även att rättigheter eller byggnader till förmån för exempelvis bostad, inte är förenligt med markanvändningen i planen. Det finns därmed risk att utfart för Vången 1:23,

1:41 och Vättunga 1:403 ej kan ordnas igenom planområdet på det sätt som redovisas i nuvarande planhandlingar.

Under ekonomiska frågor i planbeskrivningen framgår att Södra Skogsägarna ska bekosta tillfartsvägar till Vången 1:23, 1:25 och Vättungen 1:403. Även Vången 1:41 kommer behöva använda samma utfart som Vången 1:23. Ytterligare en aspekt behöver tydliggöras och det är hur det tänkt med det framtida underhållet av vägarna (både vägen till Vättunga 1:403 och gemensamhetsanläggningen till Vången 1:23 och 1.41.

Kommentar:

Plankartan och illustrationen är tydlig när det gäller anslutningsvägen till terminalen och anslutningsvägen till Vättungen 1:403, vägen är inte inkluderat inom planområdet. Uppställningsplatserna riskerar inte att blockera eller hindra trafik till 1:403 då de faktiska uppställningsplatserna finns redovisade söder om texten "UPPSTÄLLNINGSPLOTS". Bilder har uppdaterats i planbeskrivningen för att tydliggöra anslutningsvägen till Vättungen 1:403 som leder hela vägen till befintlig anslutning. Plankartan har även kompletterats med en bestämmelse angående rättighetsområden för att klargöra och styrka utfartsrättigheten för Vången 1:23 och 1:41. Underhållsfrågan är också förtydligad.

KOMMUNALA NÄMNDER, FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG:

Dalslands miljö- och energinämnd (DMEN)

Dalslands miljö- och energinämnd framför bland annat att de ser positiva aspekter kring terminalen ur klimatsynpunkt. Vidare anser nämnden att kommunen också har bemött flera av nämndens synpunkter i samrådsskedet på ett tillfredsställande sätt.

Nämnden anser dock att granskningshandlingarna inte visar att ett tillfredsställande långsiktigt skydd av de betydelsefulla grundvattentillgångarna kan tryggas vid en realisering av planens syfte. Nämnden konstaterar att det finns risk för att miljö kvalitetsnormer (MKN) inte kommer att följas. Nämnden anser också att det fortfarande finns osäkerheter avseende föroreningar i grundvatten och möjlig påverkan från potentiell föroreningsskälla i anslutning till området.

Utifrån nuvarande underlag bedömer nämnden därmed att en användning av området enligt planens syfte inte är förenlig med en god hushållning av vattenresurser. Motiven för nämndens ställningstagande är följande:

Ytskikt

Vattenförekomsten Ödskölts moar pekas ut som en viktig regional vattenresurs i Västra Götalands vattenförsörjningsplan och bör enligt planen tryggas för flera generationer framåt.

Granskningshandlingarna redovisar visserligen att bentonitmattan har en livslängd på minst 100 år, men skyddsbehovet för vattenförekomsten är dock ett flergenerationsperspektiv, d.v.s. långt mer än drygt 100 år. Det har därmed inte visats att bentonitmattan kan ge ett tillfredsställande skydd för vattenförekomsten i ett betydligt längre tidsperspektiv. I granskningshandlingarna redovisas att bentonit används som ett effektivt tätskikt vid t.ex. invallning av dammar och tätning av deponier. Användningsområdet för bentonitmattan i det nu aktuella fallet (omlastningscentral) innebär enligt nämndens bedömning helt andra förutsättningar än de användningsområden som redovisas i granskningsunderlaget. Det finns därför en osäkerhet kring både såväl livslängd som funktion hos bentonitmattan avseende skydd av grundvattnet, vid en användning av området enligt planens syfte.

Nämnden anser att det behövs kompletterande underlag som visar att bentonitmattan alternativt annan skyddsåtgärd medför ett långsiktigt skydd, utifrån den användning av området som avses i planen, i ett flergenerationsperspektiv för grundvattenförekomsten och dess miljö kvalitetsnorm.

Bräddning

Av granskningshandlingarna framgår det att delar av diket som avvattnar området till vattendraget Kallebäck kommer att vara utan tätskikt. Vid situationer med bräddning samt vattennivåer i dammarna över den så kallade permanenta vattenytan så föreligger heller inget tätskikt, utan överskottsvatten infiltrerar då genom makadam och de naturliga marklagren. Makadamen och de naturliga marklagren är mycket genomsläppliga vilket medför att infiltration då sker till grundvattnet. Detta riskerar att påverka grundvattenförekomsten negativt och därmed riskeras ett överskridande av miljökvalitetsnormen (MKN).

Nämnden anser att det finns behov av att utreda möjligheterna att minska risken för tillförsel av föroreningar till grundvatten och Kallebäck till följd av infiltration genom marklager i det dike som saknar tätskikt samt vid situationer med bräddning och vid vattennivåer i dammarna över den s.k. permanenta vattenytan. Exempel på lösningar kan vara utökad dammvolym alt. flera dammar.

Kallebäck

Kallebäck kan enligt länsstyrelsen komma att klassificeras som en egen vattenförekomst i Vattenmyndighetens vattenförvaltningsarbete. Miljökvalitetsnormer för vatten gäller således redan idag för Valboån och kan komma att gälla även för Kallebäck. Granskningsunderlaget redovisar ökade utsläpp av flera föroreningar från dagvattnet till såväl Kallebäck som i förlängningen även Valboån. Det finns därför risk för att miljökvalitetsnormerna för såväl Kallebäck som Valboån påverkas negativt. Kallebäck har dessutom betydande naturvärden som så långt möjligt behöver skyddas.

Nämnden anser att det finns behov av att utreda hur stor ökning av föroreningshalter det kan komma att bli i Kallebäck, för att kunna relatera denna till en eventuell påverkan på vattenmiljön. Då Kallebäck förmodas klassas som en vattenförekomst bör de ökade föroreningshalterna relateras till gränsvärdena enligt vattendirektivet.

Åtgärdsplan för släckvatten

Dagvattenutredningen föreslår att en åtgärdsplan för hur släckvatten och utsläpp från olyckor ska tas om hand. Nämnden påpekade detta behov redan i samrådsskedet. Nämnden anser att det inte är tillfyllest att enbart hänvisa till att dammarna samlar upp ev. släckvatten eller utsläpp från olyckor. Dagvattensystemet är exempelvis konstruerat så att tillförsel av dagvatten till dammarna kan stängas av vid behov, vilket skulle förhindra att dammarna förorenas vid en eventuell olycka. Nämnden anser därför att behovet av en åtgärdsplan enligt dagvattenutredningen kvarstår.

Nämnden anser att det finns behov av att ta fram en åtgärdsplan för hur hantering av släckvatten och utsläpp från olyckor ska tas omhand i enlighet med dagvattenutredningen. Lämpligtvis kan en sådan tas upp i MKB:n.

Grundvattenprovtagning kopplat till påvisade föroreningar

De få provtagningar av grundvatten som gjorts visar stor spridning av föroreningshalter mellan de olika provtagningstillfällena. Detta kan möjligen bero på den förklaringsmodell som redovisas i underlagen (grundvattenutredning och miljöutredning förorening), d.v.s. skillnader i filterat resp. ofiltrerat prov, men det framgår av underlagen att det finns osäkerheter i möjliga slutsatser av analysresultaten. Förklaringen kring att de förhöjda ftalathalterna skulle kunna orsakas av en skrotbil ca 150 m från provtagningspunkten bedömer nämnden som mycket tveksam. Grundvattenutredningen anger exempelvis att det inte går att utesluta en lokal föroreningskälla i området baserat på de prover som tagits. Miljöutredningen avseende föroreningar anger att kompletterande provtagning och analys av grundvatten kan övervägas för att verifiera konstaterade metallhalter och ftalater. Miljöutredningen anger också att

provtagning i nya grundvattenrör kan övervägas i syfte att utreda eventuell förekomst av förorening. En numera nedlagd deponi finns strax nordost om planområdet. Deponin användes enligt uppgift ända in på 1980-talet. Deponin ligger i grundvattnets strömningsriktning mot planområdet. Placeringen av de grundvattenrör där grundvattenprover tagits bedöms tveksamma i syfte att bedöma en eventuella påverkan på grundvattnet från denna deponi. Kompletterande grundvattenrör installerades dock under 2021. Dessa kompletterande grundvattenrör ger möjlighet till både en mer grundläggande provtagning av grundvatten och bättre förutsättningar att bedöma en eventuell påverkan på grundvatten från den nedlagda deponin. Hittills har endast analyser från två grundvattenrör redovisats, vilket bedöms som alltför lite i förhållande till områdets storlek och grundvattnets värde. Sammantaget anser nämnden att det finns motiv för både en uppföljande provtagning i de provtagningsrör där grundvattenanalyser gjorts sedan tidigare och att ytterligare provtagningar görs i de kompletterande grundvattenrör som installerades 2021.

Nämnden anser att det finns behov av att utföra kompletterande grundvattenprovtagning i de grundvattenrör där analyser av grundvatten skett tidigare, dvs. grundvattenrören; 20SC14 och 20SC40. Samt utföra grundvattenprovtagning i de grundvattenrör som installerades 2021. Analyser av grundvatten bör som minimum innehålla de föroreningar som analyserats tidigare.

Nämnden vill även upplysa om att enligt miljöbalken så definieras utsläpp av dagvatten från ett detaljplanlagt område (förutom för en eller några enstaka fastigheter) som avloppsvatten. Utsläpp av dagvatten från området är därför anmälningspliktigt till Dalslands miljö- och energinämnd.

Nämnden konstaterar att bullerutredningen visar att anpassningar och tydliga rutiner krävs för att bullerriktvärden ska kunna innehållas. I samband med anmälan avser nämnden reglera verksamheten så att bullerriktvärden inte riskerar överskridas vid närliggande bostäder. I sådan anmälan anser nämnden att även den eventuella risken för störningar hos närboende i form av lågfrekvent buller behöver belysas då detta saknas i föreliggande bullerutredning.

MKB:n anger att framför allt strålkastarna över verksamhetsområdet skulle kunna innebära störningar från omgivningen, men anger samtidigt att eventuella ljusstörningar bedöms kunna åtgärdas med relativt enkla medel. Nämnden förutsätter därmed att eventuella ljusstörningar från verksamheten kan regleras i samband med anmälan av verksamheten, så att olägenheter för omgivningen kan begränsas.

Nämnden ser positivt på det planerade provtagningsprogrammet för dagvatten. Nämnden vill dock poängtera vikten av att provtagningen både sker vatten och sediment, såväl uppströms som nedströms i Kallebäck. Provtagningen behöver starta innan markarbeten påbörjas för att referensvärden ska kunna erhållas.

Nämnden vill även poängtera vikten av att anläggningsarbeten anpassas och sker i en sådan ordningsföljd att erosions- och grumlingseffekter i Kallebäck undviks. De vattenskyddsåtgärder vid anläggning som redovisas i dagvattenutredningen bör tillämpas.

Nämnden anser att de rekommenderade åtgärderna i avsnitt 7.4 Naturmiljö i MKB: när motiverade och bör genomföras.

I samrådsfasen framförde nämnden följande; Även eventuella rester av medel från skadedjursbekämpning i dagvattnet bör utredas då detta förekommer inom skogsbruket. I underlaget till planen anges att virke inte kommer att bekämpas på anläggningen. Nämndens synpunkt syftade dock på risken för att virke som skadedjursbekämpats i ett tidigare skede förs in och hanteras på omlastningscentralen. Nämndens synpunkt från samrådsprocessen kvarstår därmed.

Kommentar:

När bentonitduken installerats har den en livslängd i mark på minst 100 år och bedömningen som är gjord är att det är ett flergenerationsperspektiv på 3-5 generationer beroende på hur man räknar. Virkesterminalen har en livslängd eller driftstid på 30-40 år. Skulle kommunen eller någon annan intressent vilja ändra markanvändningen krävs en ny planprocess med ny lämplighetsprövning. Bentonitduken har inte någon maxtryck begränsning, ju högre tryck desto bättre tätningsförmåga har materialet. I detta fall är det viktigt att terminalens grundläggning blir korrekt utförd för att bentonitduken ska fungera optimalt.

Vid större skyfall finns en bräddning i slutet på dammen som går förbi brunn med oljeavskiljningsfunktion till efterföljande dike. Då brunnen med oljeavskiljningsfunktion har till uppgift att fungera som extra säkerhet vid olycka eller spill i direkt anslutning till dammen och inte behövs för den normala reningen, gör inte denna bräddning att reningen minskar. Dock ska tilläggas att vid rening av skyfall så är alla system hårt belastade och reningen är därmed nedsatt, de största föroreningsmängderna kommer dock ut i början av skyfallet innan systemet är fullt belastad. Vid skyfall kan även kapaciteten i trumman som ligger mellan delområde 5 och dammen överstigas. För att hantera detta har diket innan trumman breddats kraftigt så att detta inte ska innebära att vatten backar upp genom trumman under järnvägen inom planområdet. Den totala dagvattenvolymen för hela planområdet som genereras vid ett skyfall (100 års regn) beräknas till 4321 m³. Planområdet har dock en större fördröjningskapacitet på 5484 m³ och detta begränsar risker för skador nedströms vid dessa kraftiga regn. Efter granskningen har de växtbeklädda dikena definierats vilket gör att reningen blir mer effektiv. Reningsanläggningarna minskar samtliga beräknade föroreningar och håller även dessa under respektive riktvärde. Därmed bedöms det inte finnas någon risk att påverka grundvattenförekomsten eller överskrida eventuellt kommande miljö kvalitetsnorm (MKN) för Kallebäck med planerad anläggning.

MKBn har uppdaterats med rekommenderade åtgärder och en av dessa är att en åtgärdsplan för hur släckvatten och utsläpp från olyckor ska hanteras. Att ta fram en åtgärdsplan ingår inte i planprocessen utan kommer att tas fram i ett senare skede i samråd med räddningstjänsten.

Samsyn finns kring kemisk provtagning av grundvatten i området för att erhålla referensvärden och att dessa provtagningar ska ske innan några markarbeten inleds. MKBn är uppdaterad med detta resonemang. När det gäller den redan genomförd provtagningen som visar på något förhöjda metallhalter nedströms finns det bra förutsättningar att hitta föroreningskällan vid anläggandet. Dock är det utanför aktuell detaljplan att utreda eventuella föroreningar från tidigare deponi.

Kommunen bedömer inte att dagvattenanläggningen kommer att vara en verksamhet som faller in under anmälningsplikt enligt miljöbalkens miljöprövningsförordning (2013:251). Den bestämmelse i miljöprövningsförordningen som skulle kunna vara tillämplig finns i 28 kap. 4 § som anger att anmälningsplikt gäller för avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men mindre än 2 000 personekvivalenter. Enligt de föroreningsberäkningar som genomförts kommer inte föroreningsmängden i dagvattnet upp i vad som motsvaras av 200 personekvivalenter.

Anläggningsarbetena är planerade i en sådan ordningsföljd att erosions- och grumlingseffekter i Kallebäck ska undvikas. Samsyn finns att de vattenskyddsåtgärder vid anläggandet som redovisas i dagvattenutredningen ska tillämpas.

MKBn har uppdaterats med rekommenderade åtgärder kring underhållsplan för dagvattenanläggningen, provtagnings- och analysplan för dagvattenanläggningen, grundvatten och ytvatten.

Inom Bäckeforsvirkesterminal kommer ingen hantering av kemiskt behandlat virke t ex virke behandlat med skadedjursbekämpningsmedel att ske. Södra är medlem i FSC (Forest Stewardship Council) och följer deras regelverk vilket inte tillåter hantering av virkesråvara som är kemiskt behandlat mot skadegörare. Detta är även ett krav från Södras kunder samt en arbetsmiljöfråga i Södras produktionsanläggningar.

FÖRENINGAR, MARKÄGARE, BOENDE

Fastighetsägare, Vättungen 1:47 (ej sakägare)

Fastighetsägarna för Vången 1:47 framför att de såsom ägare till fastigheten Bengtsfors Vättungen 1:47 (Bonnier skog AB) har tagit del av detaljplan för del av Vången 1:80 m fl. Bonnier skog AB är positiva till Södra skogsägarnas planer för området men vill gärna ha förtydligande/information kring följande:

Planen sträcker sig in på ett mindre område av Bengtsfors Vättungen 1:47 vilket enligt planen är en del av avvattningen från projektområdet. Vilka konsekvenser kan detta få för berörd fastighetsägare i form av vattenflöde samt framtida restriktioner för skogsbruk såsom ex. dikesrensning?

Då den planerade virkesterminalen ligger i direkt anslutning till Bengtsfors Vättungen 1:47 och dess skogsmark, vilka åtgärder har Södra skogsägarna tänkt att vidta för att förebygga insektsskador på närliggande fastigheter?

Kommentar:

Planbeskrivningen har uppdaterats med er fastighet i de olika delarna. Aktuell detaljplan föreslås släppa en reglerad mängd dagvatten till Kallebäck och bedömningen är gjord att Kallebäck tål denna mängd dagvatten utan negativ påverkan. Frågan angående förebyggande åtgärder kring insektsskador på närliggande fastigheter vidarebefordras till Södra Skogsägarna, denna typ av frågor löses inte inom ramen för detaljplanen.

Fastighetsägare, Vättungen 1:403

Fastighetsägaren för Vättungen 1:403 framför att planförslaget kommer att drabba dem hårt med en kraftigt förändrad närmiljö och förfylning av området. Karaktären av området kommer att ändras från att ha varit en lugn och rofylld orörd natur, med grusvägar och rikt djurliv till ett industriområde med lastbil och tågtrafik, omlastning, flisning, ljus och buller. Oro finns även för att fastighetsvärdet kommer att minska.

Kommentar:

Samsyn finns i att fastigheten i fråga påverkas negativt av planförslaget.

Fastighetsägare, Vången 1:23 och 1:41

Fastighetsägaren för Vången 1:23 och 1:41 framför i sitt yttrande bland annat synpunkter att det saknas toleranser i bullerutredningen och att det ökade dagvattenflödet ifrån terminalområdet och frågor om hur de befintliga trummorna under järnvägen påverkas av detta. Fastighetsägaren är inte nöjd med förklaringen att ökad avverkning inom närområdet påverkar Kallebäck och anser att det är direkt felaktigt. Redan innan avverkningen så har trummorna under järnvägen varit överfulla och det som kan upplevats som en ökad erosion runt Kallebäck i Vången 1:41 marker norr om järnvägen beror på borttagna bäverdammar.

I samrådsredogörelsen beskrivs det att en grundvattensänkning ej kommer genereras samtidigt står det att undertecknads brunn kan komma påverkas, vilket innebär en grundvattensänkning. Det står också i granskningshandlingen att delar av terminalen anläggs under grundvattennivån, och att det behöver pumpas bort grundvatten under anläggandet. Fastighetsägaren menar därför att terminalen medför en grundvattensänkning.

I samrådsredogörelsen står det även att ingen negativ påverkan på enskilda vattentäkter, utom möjligen för Vången 1:23. Beskrivningen är därför felaktig, då det klart och tydligt står att Vången 1:23 vattentäkt kan komma påverkas.

Fastighetsägaren påpekar att skrivelser kring fastighetsägare i singularis och pluralis. Undertecknad vill poängtera att det finns flera fastighetsägare inom planområdet, varav undertecknad är en av dessa. Dessutom nämns Södra skogsägarna som fastighetsägare men Södra Skogsägarna äger ej någon mark inom planområdet.

I planbeskrivningen står det att fastighetsägare bland annat ansvarar för utbyggnad av planerade tillfarter inom planområdet samt planerade järnvägsanläggningar vilket fastighetsägare inte har några planer på att bekosta.

I planbeskrivningen står det att plankostnadsavtal har tecknats mellan kommunen och fastighetsägaren. Fastighetsägare har inte skrivit på avtal eller planer på att betala plantkostnader.

Planförslaget saknar beskrivning kring passagen som ska anläggas under järnvägen inom planområdet samt hur passagen av högre fordon till Vången 1:23 och Vången 1:41 ska ske inom terminalområdet t ex varutransporter och räddningstjänst.

Fastighetsägaren nämner påstådda felaktigheter som att hans fastighet benämns som Kraksvadet. Felaktigheter finns även kring att samtliga brunnar som riskerar påverkas är ej medtagna och hur kan då slutsatsen vara att det endast är undertecknads brunnar som påverkas.

I den kulturhistoriska förstudien står det att det finns en agrarhistorisk miljö i form av en trädallé och stenmurar. Undertecknad vill betona att detta inte är någon trädallé, utan bara träd som undertecknad låtit vara kvar vid avverkning av andra träd, för att minska blåst och ljudnivåer inom området. Stenmurarna är även sådana som undertecknad har iordningställt när han sköter om sina marker.

I miljöutredningen står det att det fanns en industrideponi inom området. Undertecknad är förvånad att Bengtsfors kommun inte har koll på var Bäcke Ödskölt gamla sopstation.

I dagvattenutredningen står det att mängden asfalterade ytor kommer att minska med ca 47 000 kvm efter anläggandet av en terminal, hur är detta möjligt?

Undertecknad finner det också mycket upprörande att kommunen, i from av kommunstyrelsens ordförande och plan- och byggchefen, har informerat hembygdsföreningen i Bäckefors muntligen om planarbetet, men ej de grannar och fastighetsägare som direkt berörs av planen.

Kommentar:

Bullerberäkningar för detaljplaner är styrda enligt Naturvårdsverket att använda den nordiska beräkningsmodellen för vägtrafikbuller och buller från spårbunden trafik. Toleransen regleras i denna beräkningsmodell och det finns inget krav att redovisa dessa beräkningstal.

Aktuell detaljplan föreslås släppa en reglerad mängd dagvatten till Kallebäck och bedömningen är gjord att Kallebäck tål denna mängd dagvatten utan negativ påverkan. Trumman under befintlig järnväg ansvarar Trafikverket för och sporadisk översvämning av ytor runt Kallebäck kan ha många olika orsaker och är komplext att analysera. En sådan analys ligger utanför ramen för vad som undersöks för aktuell detaljplan.

I yttrandet påtalas att bäverdammar har nedmonterats. Om en bäverdamm eller boplats ska förstöras krävs tillstånd från Länsstyrelsen i enlighet med 29 § jaktförordningen (SFS 1987:905). Tillstånd lämnas enbart om det är absolut nödvändigt för att förhindra omfattande skador.

Under byggskedet kan en lokal tillfällig grundvattensänkning ske vid pumpgröpar, den modellerade grundvattensänkning är lokal och ska inte påverka hans brunn. Efter byggskedet kommer grundvattennivån vara oförändrad jämfört med dagsläget.

När en mer grundläggande analys av grundvattennivå för den södra delen samt när järnväg, väg och port är detaljprojekterad görs en ny bedömning för att komma fram till om det finns behov av att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet.

I planbeskrivningen beskrivs förutsättningarna för hur det är idag, planförslaget och dess konsekvenser och hur planen ska genomföras i framtiden. Detta gör att t ex Södra beskrivs som en framtida fastighetsägare även om de i dag inte är det. Likadant handlar texterna om planavtal och exploateringskostnader som tillfaller fastighetsägare/exploatör om Södras ansvar för plangenomförandet.

Kraksvadet nämns i dokumentet "Påverkan på riksintresse ödskölts moar" och är ett vedertaget namn men refererar inte till Vången 1:23 och 1:41 utan till ett område väster om planområdet. I miljöutredningen nämns industrideponin men det står uttryckligen att den är lokaliserad strax nordost om planområdet och inte inom planområdet. Planhandlingarna hävdar inte att asfalterade ytor minskar med 47 000 kvm. Undertecknad har blivit inbjuden till sammanträde med planarkitekt för att kunna föra en diskussion kring planförslaget och samrådsyttrande men avböjt deltagandet.

Fastighetsägare, Vången 1:69 (ej sakägare)

Fastighetsägarna för Vången 1:69 framför att han motsätter sig all form av exploatering och byggnation vid Vången 1:80 m fl.

Fastighetsägarna har valt att bosätta sig på landsbygden pga naturen, lugnet, tystnaden och den friska luften. Fastighetsägarna menar att planförslaget innebär en risk för häckande fåglar som återkommer varje år till Knä sjö, de är däremot inte intresserade av om lastbilstrafiken minskar eller ökar i Göteborg.

Yttrandet beskriver en oro kring värdeminskning av deras fastighet pga buller och en eventuell påverkan på grundvattnet.

Kommentar:

Planförslaget anses inte påverka fåglars väg till Knä sjö som ligger ca 1,7 km från planområdet. Planförslaget håller sig även inom ramen för gällande bullerriktvärden, flisning kommer endast ske två till fyra gånger per år och då behövs tillfälliga bullerskydd för att inte riktvärdena ska överskridas. Planförslagets dagvattenhantering renar och fördröjer dagvatten för att undvika påverkan på Kallebäck. Terminalens tätskikt är till för att säkerställa att grundvattnet inte påverkas.

Fastighetsägare, Vången 1:70 (ej sakägare)

Fastighetsägarna för Vången 1:70 framför att de är bekymrade över aktuellt planförslag och att detaljplanen kan påverka deras fastighetsvärde negativt. Fastighetsägarna vänder sig mot påståendet i samrådsredogörelsen om att soptippen skulle vara olovlig eller olaglig, stämmer inte. Soptippen har funnits i kommunal regi sen 1963, belägen på norra delen av tänkt omlastningscentral. På den tiden sopsorterades det inte, där grävdes ner både bilar och kylskåp och inte bara byggavfall.

I yttrandet framförs att planförslaget påverkar grundvattennivån, då de är av uppfattningen att grundvattnet ska sänkas betydligt. De anser även att det finns risk för att grundvattnet i deras

enskilda brunn försvinner eller blir ojämnt och då skulle det bli problem med fastighetens vattenförsörjning.

Yttrandet beskriver även en oro kring hanteringen av aska och att askan kommer att spridas med vinden till deras fastighet. Sker detta kommer fastighetsägarna inte kunna vistas utomhus utan risk för lungsjukdomar, det skulle även smutsa ner miljön och byggnader. Fastighetsägarna eftersöker mer info om aska och undrar om den innehåller tungmetaller mm.

Det påtalas även att det finns en gammal soptipp inom planområdet, där miljöfarligt avfall är nergrävt, bl a skrotbilar, bilbatteriet, kylar och frysar. Fastighetsägarna menar på att det är negativt om det grävs upp och kan då påverka grundvattnet.

Kommentar:

Planbeskrivningen har uppdaterats med information kring tidigare deponi. I miljöutredningen nämns industrieponin men det står uttryckligen att den är lokaliserad strax nordost om planområdet och inte inom planområdet. Den olovliga hanteringen som nämns i samrådsredogörelsen refererar till en skrotbil som står i södra delen av planområdet och annat avfall som hittats där.

Anläggningen föreslås få en rigid dagvattenlösning som både fördröjer och renar dagvattnet. Grundvattnet skyddas genom denna anläggning och det tätskikt som placeras under hela terminalen. Tätskiktet skyddar grundvattnet genom att inget dagvatten infiltreras ner i marken. Ingen grundvattensänkning blir aktuell inom planområdet för att bygga anläggningen därför ser kommunen ingen risk för sinande och förorenade brunnar i närområdet. Askan som kommer hanteras inom terminalområdet stelnar och blir hård av fukt och regn och dammar därför inte.

Fastighetsägare, Galthögen 1:12 (ej sakägare)

Fastighetsägare för Galthögen 1:12 framför att planförslaget är beläget i ett område utpekad som riksintresse för naturvård och geologiska värden, planförslaget ligger även inom en grundvatten- och dricksvattentäkt. Fastighetsägare påpekar att grundvattennivån är högt beläget inom planområdet och att det är problematiskt att kommunen riskerar kommande generationers dricksvattenförsörjning genom planförslaget. Fastighetsägaren menar på att det finns en oenighet i forskarvärlden kring hållbarheten i ett konstgjort tätskikt av bentonit både vad avser det tekniska utförandet och tidsaspekten. Hänvisningar till slutförvaringen av kärnbränsle samt en professor i korrosionslära vid KTH som menar att det finns inbyggt problem med att räkna på säkerhet under långa tidsperspektiv. Utredningsunderlagen till planen pekar på risker vid tätning av verksamhetsyta, dagvattenrisker i samband med 10 och 100 års regn, risker med urlakning av fenoler ur trävaror samt risker med lagring av aska vars kemiska sammansättning inte närmare redovisas.

I yttrandet framförs att VA-plan, VA-översikt, geologisk inventering från 1979 samt grusinventering från 1980 inte skrivits med som utredningsunderlag till detaljplanen. Det framförs även att lokaliseringalternativ 3.3 i miljökonsekvensbeskrivningen borde utredas bättre. Fastighetsägaren menar också att kommunen måste tänka på klimatförändringarna.

Kommentar:

Både kommunen och länsstyrelsen menar att riksintresse för kulturmiljö och geologiska värden inte påverkas påtagligt av planförslaget. När bentonitduken installerats har den en livslängd i mark på minst 100 år och bedömningen som är gjord är att det är ett flergenerationsperspektiv på 3-5 generationer beroende på hur man räknar. Virkesterminalen har en livslängd eller drifttid på 30-40 år. Skulle kommunen eller någon annan intressent vilja ändra markanvändningen krävs en ny planprocess med ny lämplighetsprövning. Därmed bedöms inte detaljplanen riskera kommande generationers dricksvatten. Anläggningen föreslås få en rigid dagvattenlösning som både fördröjer och renar dagvattnet. Grundvattnet skyddas genom denna anläggning och det tätskikt som placeras under hela terminalen. Tätskiktet skyddar grundvattnet genom att inget dagvatten infiltreras ner i marken. Anläggningen kommer inte generera en grundvattensänkning och ingen negativ

påverkan väntas på enskilda vattentäkter med undantag för fastigheten Vången 1:23. Denna brunn är en äldre brunn som är grund och i närområdet kan en lokal tillfällig grundvattensänkning bli aktuell vid anläggandeskedet. Under rubriken utredningar finns endast utredningar som är gjorda för aktuell detaljplan, planbeskrivningen innehåller information från många andra källor som inte finns med i utredningslistan.

Fastighetsägare, Vången 1:59 (ej sakägare)

Fastighetsägarna för Vången 1:59 framför en oro över planförslaget och menar att det redan idag sker översvämningar på deras fastighet som ligger dikt an Kallebäck. Fastighetsägarna undrar hur flodkraftan och bäcköringen påverkas i Kallebäck samt hur deras brunn påverkas som ligger i anslutning till bäcken?

Kommentar:

Aktuell detaljplan föreslås släppa en reglerad mängd dagvatten till Kallebäck och bedömningen är gjord att Kallebäck tål denna mängd dagvatten utan negativ påverkan. Översvämningar kopplat till Kallebäck kan ha många olika orsaker och är komplext att analysera det ligger utanför ramen för vad som undersöks för aktuell detaljplan. Då planförslaget inte bedöms få någon negativ påverkan på Kallebäck bedöms flodkraftan och bäcköringen inte påverkas heller.

SAMMANFATTNING

Synpunkterna har bemötts separat ovan. Nedan sammanfattas de synpunkter som föreslås leda till förändringar i detaljplanens handlingar. Utöver dessa görs vissa kompletteringar och förtydliganden i planhandlingarna.

Revideringar efter granskning:

Planbeskrivningen revideras med följande:

- textavsnitt kring deponi tillagd
- textavsnitt kring tankstation tillagd
- förtydligande kring bentonityskikt
- texter från MKB är uppdaterade
- texter från dagvattenutredningen är uppdaterade
- fastighetsrättsliga texter är uppdaterade

Plankartan revideras med följande:

- b₂ - bytt ut svackdike till växtbeklädda diken
- b₆ - Cistern med tillhörande rörledningar ska vara dubbelmantlade och placeras i byggnad med tätt golv samt överkörningsbara trösklar. Ytor där brandfarliga vätskor hanteras ska utformas så att spill och läckage kan samlas upp och omhändertas
- a₁ – lagt till diken
- Rättighetsområden - Servitut avseende rätt till utfart mot väg 172, virkesupplag på 200 kvm, mötesplats, vändplats till förmån för Vången 1:23 och 1:41 som belastar Vången 1:25 och 1:80

Övriga förändringar och kompletteringar:

- Dagvattenutredning (uppdaterad)
- MKB (uppdaterad)

Samhällsbyggnadsenheten i Bengtsfors mars 2022

Maria Andersson
Plan- och bygglovschef
Bengtsfors kommun

Jan Skeppstedt
Arkitekt
Bengtsfors kommun, konsult